

ISSN (Online) 2560-4708

75 година победе над фашизмом у II светском рату

ВАЗДУХОПЛОВНИ

Издаје: Удружење пензионисаних војних летача
и падобранаца Србије. ЗЕМУН, Штросмајерова број 1

www.udruzenjepvlps.org

БИЛТЕН

Број 101, мај 2020.

ОБЕЛЕЖЕН 9. МАЈ ДАН ПОБЕДЕ НА ФАШИЗМОМ У ДРУГОМ СВЕТСКОМ

Други светски рат на европском тлу завршен је 9. маја 1945. године капитулацијом фашистичке Немачке. Овај датум се обележава као ДАН ПОБЕДЕ над фашизмом. **75. годишњица победе над фашизмом** обележена је полагањем венаца на гробље ослободилаца Београда. У делегацији су били и ветерани РВ и ПВО – учесници НОР-а Љубиша Антонијевић, пуковник у пензији, Зденко Дупланчић, пуковник у пензији и Видосав Ковачевић, генерал-мајор у пензији, потпредседник републичког одбора СУБНОР Србије. Поносни смо што су чланови УПВЛПС учесници НОР-а и чланови СУБНОР-а Љубиша Антонијевић и Зденко Дупланчић, на слици са пуковником ОС Руске Федерације Евгенијем Николајевичем Анфиловим, присуствовали овој свечаности и у име свих чланова удружења одали почаст погинулим борцима за слободу од фашистичких освајача и њихових помагача. Поносни смо и срећни што су у нашим редовима и што нам преносе патриотски занос, и узвишене вредности за које су се борили.

СВЕЧАНИ ИСПРАЋАЈ ПРИПАДНИКА ОРУЖАНИХ СНАГА РУСКЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ

Изасланик председника Републике и врховног команданта Војске Србије министар одбране Александар Вулин, начелник Генералштаба Војске Србије генерал Милан Мојсиловић и амбасадор Руске Федерације у Србији Александар Боцан-Харченко присуствовали су 16. маја 2020. године свечаном испраћају припадника Оружаних снага Руске Федерације на батајничком аеродрому „Пуковник-пилот Миленко Павловић“, који су од 3. априла били ангажовани на пружању помоћи Србији у сузбијању епидемије Ковида-19.

Министар Вулин је, обраћајући се окупљенима, истакао да, када су два председника и два врховна команданта - Војске Србије и Оружаних снага Руске Федерације - председник Александар Вучић и председник Владимир Путин, одлучили да се руске оружане снаге ангажују у Србији и да нам помогну у најмрачнијем часу, поново смо открили наду.

Обраћајући се окупљенима, министар Вулин је рекао да када се буду вратили у своју домовину и када их буду питала деца где су били и где је Србија, да им покажу да је то један удаљен, мали народ, али народ велики по својој храбрости и упорности и тако близу вама.

Амбасадор Руске Федерације у Републици Србији Александар Боцан-Харченко поручио је да су припадници Оружаних снага Руске Федерације извршили веома важан задатак који им је наложио њихов врховни командант председник Русије Владимир Путин.

Он је истакао да се јача традиција пријатељства и братства између Русије и Србије и традиција њихове заједничке борбе и сада када се суочавају са невидљивим изазовом.

Заменик начелника Генералштаба Војске Србије генерал-мајор Петар Цветковић захвалио је члановима руских тимова у име начелника Генералштаба Војске Србије генерала Милана Мојсиловића и своје на “изузетном професионализму и уложеном напору у борби против Ковид-19” и додао да су “својим ангажовањем, стручношћу и беспрекорним извршавањем задатака показали да руске војнике и старешине с правом красе најлепше војничке особине”.

Генерал-мајор Михаил Чернишов, који предводи експертски тим Оружаних снага Руске Федерације, рекао је да данас први здружени одред Оружаних снага Руске Федерације напушта “гостопримљиву Републику Србију”.

ВАЗДУХОПЛОВНА ХРОНОЛОГИЈА

- **1. јуна 1924. године**, изашао је први број листа „Наша крила“ - органа југословенског аероклуба „Наша крила“.

- **8. јуна 1913. године**, формирано је Аеропланско одељење I позива народне војске, у којем су била три авиона Блерио и 3 пилота. Командир је био Милош Илић. Истовремено је формирано и Балонско одељење, сас-тава 2 балона, које је ушло у састав Пиротског утврђеног логора. Командир је био капетан Јован Југовић. Са овим одељењем је у Пирот отишао и мајор Коста Милетић, командант ваздухопловне команде.

- **9. јуна 1953 године**, први Ф 84-Г Тандерцет, слетео је на батајнички аеродром.

- **9. јуна 1999. године**, у Куманову је потписан Војно-технички споразум којим је одређен рок од 11 дана за повлачење војске СРЈ са Косова и Метохије, након чега су у покрајину дошле јединице Кфора, претежно из земаља чланица НАТО. Тиме је прекинуто бомбардовање Савезне Републике Југославије, а Савет безбедности Уједињених нација усвојио је Резолуцију 1244.

- **14. јуна 1884. године**, у селу Влакча код Крагујевца, рођен је Михаило Петровић. Он је био наш први школовани пилот авиона и наша прва ваздухопловна жртва, а друга у свету. Погинуо је код Скадра 20. марта 1913. године.

- **17. јуна 1927. године**, формиран је „Аеропут“, прво југословенско предузеће за ваздушни саобраћај.

- **18. јуна 1915. године**, српска војска је поставила станице за осматрање ваздушног простора на 13 места, ради означавања правца лета непријатељских авиона. Овај датум се данас обележава као Дан рода ВОЈ Војске Србије.

- **18. јуна 1927. године**, из Париза је на новосадски аеродром слетео авион Потез-25 са мотором Лорер-Дитрих од 450 КС. Њиме су допутовали из Париза ваздухопловни капетан Владислав Сондермајер и ваздухопловни поручник Драгољуб Пајевић. Они су према наређењу Команде војног ваздухопловства направили лет Париз - Нови Сад са обавезним спуштањем Стразбур - Нирнберг – Праг и Братислава.

- **20. јуна 1913. године**, на летелишту код Куманова, село Војник, извршени су први летови српских пилота. Извршено је 20 летова у близини Војника, Куманова и Страцина.

- **20. јуна 1918. године**, на Солунском фронту је зачета идеја о формирању домаће ваздухопловне индустрије. Том приликом је тадашњи командант Ваздухопловне команде српске војске, потпуковник-извијач Петар Мирковић предложио Врховној команди да се ангажују ваздухопловни инжењери за оснивање домаће индустрије авиона.

- **21. јуна 1913. године**, рођен је Милета С. Протић, мајор авијације-пилот, командир Прве ескадриле НОВЈ.

- **27. јуна 1876. године**, у Суботици је рођен Иван Сарић, пионир нашег ваздухопловства.

У име славне херојске прошлости

ПРЕДСЕДНИК АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋ У ПОСЕТИ 250. рбр за ПВД

Председник Србије Александар Вучић обишао је 2. маја 2020. године војну касарну у Јакову где се налазе наша најмодернија и најсавременија противавионска оруђа, систем Панцир С, које је смо купили од оружаних снага Руске Федерације. Са њим је, у посети Трећем ракетном дивизиону 250. ракетне бригаде за противваздухопловна дејства, био и министар одрбане Александар Вулин.

Председник је за систем рекао: "Могли сте раније да га видите, док није било у нашем власништву, док је сада у нашим рукама и наши момци су за тај систем обучени. То је резултат изузетно добре сарадње са Руском Федерацијом". Рекао је да је посебно поносан што је у 3. ракетном дивизиону, јер је то јединица херојске бригаде, која је на данашњи дан пре 21 годину оборила авион Ф-16 (1999. године), и што је ту и легендарни командант бригаде генерал Тиосав Јанковић, који је то и урадио.

Вучић је рекао да је име тог дивизиона било укинато, ваљда да не би подсећало на тобож неславну прошлост, и истакао да је то име сад враћено, јер сматрамо да је то наша славна и херојска прошлост.

Председник је нагласио да је Панцир С систем који гађа циљеве на 15км висине, 20 км даљине и има могућност испаливања 12 ракета, као и да може да гађа четири циља истовремено. "Има и истовремено могућност да гађа са два противавионска топа од 30 милиметара, може да гађа и дронове и циљеве на земљи. То је изузетно ефикасан систем. Рекли су ми и Мојсиловић и други да смо данас неупоредиво или бар 10 пута снажнији него тада што смо били", каже Вучић. Перформансе Панцира С нису за поређење са нашим Невама, нити Кубом ма колико их модеризовали.

"Ово је велика подршка чувању наших градова и важних објеката и рејона у земљи. Настављамо да јачамо своју војску јер је слобода врховна и највиша вредност нашег народа и земље. Никога не желимо да нападамо, али овим гарантујемо сигурну будућност за нашу децу", поручио је Вучић. То резултат великих промена у нашој економији и убрзаног напретка, због чега то себи можемо да приуштимо и урадимо.

Председник је рекао: "И наше небо је данас десетоструко сигурније него пре 21 годину и ми ћемо наставити са опремањем

јединица. Ускоро очекујемо и нове беспилотне летелице којима смо говорили, које постају најмодернији вид савременог ратовања и вежбања".

Вучић је најавио да ћемо у октобру направити до сада највећу вежбу ратног ваздухопловства на Пештеру, где ће бити представљено све што имамо од наших противваздушних система и наших ваздухоплова.

"Показаћемо огромну снагу и оно што нисте до сада могли да видите. Припремамо се за октобар. Србија је респектабилна војна сила у складу са бројем људи и територијом, али и неупоредиво снажнија него раније", истакао је Вучић.

Додаје да се ми својим јунацима поносимо.

"Рекао ми је бригадни генерал Радивојевић да су се у овој кризи млади војаници показали изванредним и да чак 80 одсто њих жели да остану у Војсци Србије, што то је велика ствар и новост за нас. Уверен сам да ћемо имати још бољу попуњу за прву и другу бригаду, трећа и четврта су нам изврсне бригаде. Војска је урадила одличан и огроман посао током епидемије".

Вучић је уверен да су још једном оправдали поверење које наш народ има у војску и захвалио им на томе.

Председник је рекао да смо 1972. године имали модерне системе Дрина, а затим 1983. добили Неву и Куб и да 37 године после ништа нисмо добили.

"Поносан сам што смо део драстичног и веома снажног јачања Војске Србије. Небо Србије и наш земља су данас неупоредиво заштићенији него раније и потпуно слободни и такви ће и остати", поручио је Вучић.

Командант 250. ракетне бригаде за ПВД бригадни генерал Тиосав Јанковић је рекао да ту јединицу одликује висок ниво оспособљености људства, морал и техничка исправност у јединици, као и да је посебно задовољан што смо после вишедеценијског прекида у опремању, сада у ПВО много јачи.

"Са Панциром С1 су наше могућности борбене и оперативне неупоредиво јаче и способност је значајно унапређена. Имамо ракетни систем који је у својој класи најмодернији и најбољи, а људство које ради на том средству је врхунски обучено и може да га употреби и изврши све наменске задатке", рекао је он.

Панцир С гађа циљеве на 15 км висине, 20 км даљине, може испалити 12 ракета, и гађати 4 циља истовремено.

Председник Републике Србије Александар Вучић и командант РВ и ПВО генерал-мајор Душко Жарковић

ИСПОРУКА АВИОНА СУ-57 РУСКОЈ ВОЈСЦИ ПЛАНИРАНА У ДВЕ ФАЗЕ

Испорука ловаца Су-57 пете генерације у руско ваздухопловство планирана је у две фазе - до средине 2020-их с моторима четврте генерације, а после са мотором пете генерације, изјавио је заменик министра одбране Руске Федерације Алексеј Криворучко.

"Значајан догађај за нас биће почетак серијске испоруке авиона Су-57 и она ће ићи у две етапе", рекао је Криворучко за магазин "Национална одбрана", преносе РИА Новости.

Објаснио је да ће у првој фази авион бити опремљен моторима четврте генерације, чија се испорука планира "до средине 2020-их".

"И у другој фази, након завршетка тестирања, почеће испорука мотора и друге опреме пете генерације, а који имају

повећану ефикасност коришћења горива и ниже трошкове одржавања", рекао је Криворучко.

Су-57 (раније ПАК ФА, експериментално име Т-50) је руски ловац пете генерације намењен за уништавање свих врста ваздушних и копнених. Први пут је полетео 2010. године. Комбинација велике способности маневрисања са надзвучним летом, као и модеран комплекс авионице и слабе видљивости обезбеђују супериорност Су-57 у односу на конкуренте.

Уговор о испоруци 76 ловаца Су-57 руским ваздухопловним снагама потписан је на форуму Армија-2019. Тренутно су у току испитивања овог авиона током којих се проверава функционисање његових система као и радни услови мотора другог степена. Министарство одбране је у више наврата саопштило да је Су-57 успешно тестиран у Сирији. *Извор: vos-tok.rs, 08.05.2020. године*

НЕИЗВЕСНА СУДБИНА ЕРБАСОВОГ ДИВА А380

Пандемија корона вируса могла би да убрза коначно приземљење Ербасовог гиганта А380, највећег двоспратног авиона на свету који у тренутку када се авиопревозници боре да преживе драматичан пад потражње и смањен број летова, постаје скупи анахронизам, пише бриселски портал Еурактив преноси Бета.

Ербасов А380 свој је девичански лет имао пре 15 година, 27. априла 2005. године, после више од десет година развоја. Две године касније ушао је у редовни саобраћај као директна конкуренција до тада доминантном дуголинијском авиону, Боинговом џамбо џету 747.

Иако авион може да прими 853 путника, авиокомпаније које у својој флоти имају А380 никада нису користиле максималан капацитет и огромна летелица је ретко када била опремљена са више од 500 седишта.

Француска авио-компанија Ер Франс (Air France) саопштила је недавно да ће привремено приземљење њених девет А380 постати трајно, чиме је за пуне две године убрзала пензионисање своје флоте највећих авиона. Та одлука и превремено отпис летелица компанију ће коштати 500 милиона евра.

И немачка Луфтханза смањиће величину своје флоте и планира да велики Ербасов авион, ако и буде враћен у службу, полеће само са матичног аеродрома у Минхену. Техничка служба немачког националног авиопревозника тренутно ради на томе да, за наручиоца чији је идентитет тајна, један А380 преради у теретни авион. *Извор: политика.rs, 26.05.2020. године*

ВАЗДУХОПЛОВНИ УДЕСИ И ВАНРЕДНИ ДОГАЂАЈИ У СВЕТУ

Турски ловац Ф-16 "узнемирио" хеликоптер с грчким министром

Турски војни авион ушао је у грчки ваздушни простор и прилично се приближио хеликоптеру у којем су били министар одбране Грчке Никос Панагијотопулос и начелник генералштаба Константинос Флорос. Турски ловац Ф-16 прелетео је преко острва Инусес на висини од око 1.000 метара и том приликом "узнемирио" хеликоптер с грчким званичницима, преноси агенција АНА. Након тога, исти авион је прелетео преко острва Агатониси на нешто већој висини. Грчки министар и начелник генералштаба обилазили су војне положаје у Инусесу, Агатонисију и Фармаконисију. *Извор: Тањуг, 03. мај 2020. године.*

Ловац Ф-15 из Трампове пратње слетео у ливаду

Ловац Ф-15ц из пратње америчког председника Доналда Трампа пошто је после техничких проблема, принудно слетео у базу Ендрјус у Мериленду, јављају амерички медији. Због квара стајног трапа, у базу Ендрјус принудно је слетео ловац Ф-15 из пратње америчког председника Доналда Трампа. Пилот је, због квара стајног трапа летелице, био принуђен да слети на трбух авиона. Авион је, уз озбиљна оштећења, завршио у ливади поред писте. Пилот није повређен. *Извор: РТС, 05. мај 2020. године.*

Срушио се авион Канадских ваздухопловних снага, погинуо пилот

Једна особа је погинула, а једна поврђена приликом пада авиона из акро групе Канадских ваздухопловних снага у граду Камлупс у Британској Колумбији, саопштили су званичници, преноси Би-Би-Си. Према подацима власти Камлупса, авион је пао поред локалног аеродрома, "мало након полетања". Том приликом један пилот је погинуо, док је други повређен.

Канадске ваздухопловне снаге су на Твитеру потврдиле да се њихов авион срушио у близини Камлупса, око 320 километара североисточно од Ванкувера, али нису дале никакве детаље. Како се наводи, акробациони авиони били су ангажовани како би грађанима подигли морал током пандемије новог коронавируса. *Извор: ББС, 18. мај 2020. године.*

Нови пад америчких ловаца, срушио се Ф-35

Амерички борбени авион Ф-35 срушио се недуго након полетања у близини базе у Флориди. Пилот се безбедно катапултирао, саопштила је војска. Ф-35 "лајнинг", који припада 58. борбеној ескадри, срушио се недуго након полетања", саопштено је из ваздухопловне базе Еглин. Пилот је у стабилном стању и није било жртава ни на земљи. Авион је изводио рутински тренижни лет, а разлог пада још није познат.

Ф-35 "лајнинг II" је једномоторни вишенаменски борбени авион пете генерације, са умањеном уочљивошћу. Намењен је за превласт у ваздушном простору, борбу против циљева на земљи и мору, као и за извршавање задатака извиђања. Подсетимо, 15. маја се срушио амерички Ф-22, такође у Флориди, али код базе Тиндал. *Извор: Ројтерс, 20. мај 2020. године.*

Срушио се руски војни хеликоптер, погинули сви чланови посаде

Руски војни хеликоптер Ми-8 срушио се северозападно од Москве. Погинули су сви чланови посаде, саопштило је руско министарство одбране, али није наведено колико је људи било у летелици. Хеликоптер се срушио 20 километара од града Клина, у ненасељеном подручју. Није било жртава на земљи. У летелици је био инструктор летења и група полазника обуке, и нико није преживео. *Извор: РТС, 19. мај 2020. године.*

ISSN (Online) 2560-4708

Ваздухопловни билтен излази месечно у електронској форми. Намењен је члановима УПВЛПС, ваздухопловним ветеранима и љубитељима ваздухопловства. Уређење и припрема: Златомир Грујић и Милан Ракић.
E-pošta: zlgrujic@gmail.com www.udruzenjepvlps.org